

Byla C-13/21

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą

Gavimo data:

2021 m. sausio 4 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Judecătoria Miercurea Ciuc (Rumunija)

Sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą pateikimo data:

2020 m. lapkričio 10 d.

Pareiškėja:

Pricoforest SRL

Atsakovė:

Inspectoratul de Stat pentru Controlul în Transportul Rutier
(ISCTR)

<...>

JUDECĂTORIA MIERCUREA-CIUC

<...>

PRAŠYMAS PRIIMTI PREJUDICINĮ SPRENDIMĄ

Judecătoria Miercurea-Ciuc (Mierkuria-Čuko pirmosios instancijos teismas, Rumunija), <...> remdamasis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 267 straipsniu, savo iniciatyva prašo

EUROPOS SAJUNGOS TEISINGUMO TEISMO

Atsakyti į toliau pateikiamus prejudicinius klausimus, susijusius su Reglamento Nr. 561/2006 13 straipsnio 1 dalies b punkto išaiškinimu, nes sprendimas šiuo klausimu yra naudingas priimant sprendimą nacionaliniame teisme <...>.

1. Ar Reglamento Nr. 561/2006 13 straipsnio 1 dalies b punkte vartojamą sąvoką „100 km spinduliu“ reikia aiškinti taip, kad žemėlapyje nubrėžta tiesi linija nuo ūkio subjekto buvimo vietos iki paskirties vietos turi būti trumpesnė nei

100 km, ar taip, kad transporto priemonės faktiškai nuvažiuotas atstumas turi būti trumpesnis nei 100 kilometrų?

2. Ar Reglamento Nr. 561/2006 13 straipsnio 1 dalies b punkto nuostatas reikia aiškinti taip: kai vykdomi minėtoje nuostatoje numatyti vežimai ir per vieną mėnesį dalis jų neviršija 100 km spindulio aplink ūkio subjekto buvimo vietą, o kiti šį spindulį viršija, pagal nacionalinę nuostatą Reglamento Nr. 561/2006 13 straipsnio 1 dalies b punkte numatytomis aplinkybėmis taikant šio reglamento išimtį nuo šio reglamento taikymo atleidžiama visais nurodytais vežimo atvejais, tik tais atvejais, kai vykdant vežimą [nėra] viršijamas 100 km spindulys, ar nė vienu iš jų?

Ginčo dalykas. Svarbios faktinės aplinkybės

- 1 2020 m. rugsėjo 25 d. *Judecătoria Miercurea-Ciuc* registre užregistruotu **pareiškimu** bendrovė *Pricoforest SRL* apskundė (*plângere contravențională*) *Inspectoratul de Stat pentru Controlul în Transportul Rutier* (Valstybinė kelių transporto kontrolės inspekcija) protokolą <...>, prašydama jį panaikinti arba skirtą pinigine baudą pakeisti įspėjimu.
- 2 Aiškinamajame rašte nurodyta, kad 2020 m. rugsėjo 2 d. 9.43 val. DJ 125 kelio 16 kilometre transporto priemonių junginį, pareiškėjos naudotą medienai ir medienos gaminiams gabenti, kurį sudarė autotransporto priemonė (registracijos numeris NT 89 YZO) ir puspriekabė (registracijos numeris NT 69 YZO), vairuojamą <...>, sustabdė Valstybinės kelių transporto kontrolės inspekcijos pareigūnai ir paprašė [vairuotojo] pateikti tachografo kortelę. Vėliau ginčijamas protokolas atsiųstas pareiškėjos buveinės adresu; jame nurodyta, kad pareiškėjai skirta pinigine bauda už maksimalios dienos vairavimo trukmės viršijimą 5 val. 56 min. 2020 m. rugpjūčio 17–18 d. laikotarpiu ir kasdienio poilsio laikotarpio sutrumpinimą daugiau kaip 2 val. 2020 m. rugpjūčio 25 d.

(orig. p. 2)

- 3 Pareiškėja nurodė, kad *Ordonanța Guvernului (toliau –O. G.) n. 37/2007 (privind stabilirea cadrului de aplicare a regulilor privind perioadele de conducere, pauzele și perioadele de odihnă ale conducătorilor auto și utilizarea aparatelor de înregistrare a activității acestora)* (Vyriausybės nutarimas Nr. 37/2007 dėl vairuotojų vairavimo trukmės, pertraukų ir poilsio laikotarpių bei jų veiklos įrašymo įrangos naudojimo taisyklių nustatymo) taikomas tik vairuotojams, vykdantiems vežimą keliais, kuriam taikomas Reglamentas Nr. 561/2006; jame nustatyta, kad jo nuostatos netaikomos krovinių vežimui miškų ūkio subjektų naudojamomis arba jų be vairuotojo išsinuomotomis transporto priemonėmis 100 km spinduliu nuo ūkio subjekto buvimo vietos, tokia nuostata yra ir nacionalinėje teisėje.
- 4 Subsidiariai pareiškėja paprašė pinigine baudą pakeisti įspėjimu.

- 5 Teisiniu požiūriu ji rėmėsi pirmiau nurodytais norminiais aktais.
- 6 Kaip įrodymus ji pateikė ginčijamą protokolą ir kitus dokumentus bei paprašė apklausti liudytoją.
- 7 Atsakovė *Inspectoratul de Stat pentru Controlul în Transportul Rutier* pateikė **atsiliepiamą į skundą**, kuriame paprašė atmesti skundą ir patvirtinti ginčijamą protokolą kaip teisėtą ir pagrįstą.
- 8 Pateikdama motyvus ji iš esmės teigė, kad pareiškėja padarė pažeidimą, nes 5 ar daugiau valandų viršijo 10 valandų maksimalią kasdienio vairavimo trukmę, ir kitą pažeidimą, nes 2 ar daugiau valandų sutrumpino minimalų kasdienio poilsio laikotarpį. Be to, ji taip pat nurodė, kad pažeidimą nustatęs pareigūnas aprašė pažeidimą sudarančias faktines aplinkybes, nuroydamas viską, kas gali padėti įvertinti pažeidimo sunkumą; atsakovė taip pat pažymėjo, kad parengtam protokolui taikoma teisėtumo ir tikrumo prezumpcija ir kad vairavimo trukmės ir poilsio laikotarpio nesilaikymas yra didelė grėsmė visuomenei, kelianti pavojų kelių eismo ir kitų eismo dalyvių saugumui, nes nuovargis ir poilsio trūkumas yra pagrindinė kelių eismo įvykių priežastis.
- 9 Teisiniu požiūriu ji rėmėsi Reglamentu (EB) Nr. 561/2006, Sprendimu Nr. 2009/959/ES, *H. G. (Hotărârea Guvernului) nr. 1088/2011* (Vyriausybės sprendimas Nr. 1088/2011), O. G. Nr. 26/2011, O. G. Nr. 37/2007, *OMTI (Ordinul ministrului transporturilor și Infrastructurii) nr. 980/2011* (Transporto ir infrastruktūros ministro nutarimas Nr. 980/2011), O. G. Nr. 27/2011, Reglamentu (EB) Nr. 1071/2009, Reglamentu (EB) Nr. 1072/2009, Reglamentu (EB) Nr. 1073/2009.
- 10 Kaip įrodymus ji pateikė rašytinius dokumentus ir fotografijas.
- 11 2020 m. lapkričio 6 d. atsakovė pateikė **rašytines pastabas**; jose nurodė, kad Reglamento (EB) Nr. 561/2006 13 straipsnio 1 dalies b punkte numatyta išimtis taikoma tik vežimui, vykdomam ne didesniu kaip 100 km spinduliu nuo ūkio subjekto buvimo vietos, esančios Niamco apskrities *Pitiligeni* vietovėje, ir kad transporto priemonė buvo sustabdyta Hargitos apskrities Belano mieste, esančiame už 130 km nuo ūkio subjekto buvimo vietos.
- 12 Ieškovė pateikė **dubliką**, kuriame teigė, kad ji ginčija ne vairuotojo <...> naudotos tachografo kortelės įrašus, o tai, kaip pažeidimą nustatęs pareigūnas juos išaiškino: jis pasinaudojo programos *TachoScan Control* parengta ataskaita, neatsižvelgdamas į kitus dokumentus, nors, jei būtų paprašęs juos pateikti, būtų padaręs išvadą, kad tachografo kortelėje įregistruoti laikotarpiai susiję su tam tikromis transporto rūšimis, kurioms netaikomos Reglamento Nr. 561/2006 13 straipsnio 1 dalies b punkto nuostatos. Be to, ji pažymėjo, kad pažeidimą nustatęs pareigūnas 100 km spindulį prilygino atstumui tarp dviejų minėtų vietovių, susidarančiam važiuojant keliu.

- 13 Dėl faktinės situacijos prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad iš protokolo <...> matyti, jog 2020 m. rugsėjo 2 d. 9.43 val. DJ 125 kelio 16 kilometre, Hargitos apskrities Belano vietovėje buvo sustabdytas ir patikrintas kelių transporto priemonių junginys, sudarytas iš autotransporto priemonės (valstybinis numeris NT 89 YZO) ir puspriekabės (valstybinis numeris NT 69 YZO), kuriuo pareiškėja naudojosi pagal transporto licencijos patvirtintą kopiją <...>, kuri vairavo vairuotojas <...>, atlygintinai vežęs krovinius (medieną ir medienos gaminius) šalies vidaus keliais. Kontrolės metu, patikrinus ir išnagrinėjus iš vairuotojui priklausančius tachografo kortelės atsisiųstus duomenis naudojantis programa *TachoScan Control*, buvo nustatyta, kad 10 valandų maksimali kasdienio vairavimo trukmė buvo viršyta 5 ar daugiau valandų, kai ją viršyti leidžiama, taigi: laikotarpiu nuo 2020 m. rugpjūčio 17 d. 5.15 val. iki 2020 m. [rugpjūčio] 18 d. 19.23 val. vairuotojas vairavo 15 valandų ir 56 minutes, nors maksimali kasdienio vairavimo trukmė yra 10 valandų, taigi šis laikas buvo viršytas 5 valandomis ir 56 minutėmis. Ši aplinkybė susijusi su tuo, kad per atitinkamą laiko tarpą vairuotojas pagal teisės aktus turėjo turėti mažiausiai 9 valandų kasdienio poilsio, tačiau ilgiausias poilsio laikotarpis truko tik 6 valandas ir 48 minutes. Dėl šios priežasties pareiškėjai buvo skirta 9000 lėjų (arba, jeigu pažeidimą padaręs asmuo baudą sumoka per 15 dienų, 4500 lėjų) pinigine bausme. Be to, buvo nustatyta, kad sutrumpintas kasdienio poilsio laikotarpis buvo 2 ar daugiau valandų trumpesnis, nors jį galima sutrumpinti tik iki 9 valandų, taigi: 2020 m. rugpjūčio 25 d. nuo 00.54 val. iki 4.24 val. vairuotojas <...> pasinaudojo kasdienio poilsio laikotarpiu, trukusiu vos 3 valandas ir 30 minučių, nors pagal teisės aktus turėjo ilsėtis ne trumpiau kaip 9 valandas per dieną, taigi poilsio laikotarpį sutrumpino 5 valandomis ir 30 minučių. Dėl šios priežasties pareiškėjai buvo skirta 4000 lėjų (arba, jeigu pažeidimą padaręs asmuo sumoka baudą per 15 dienų, 2000 lėjų) pinigine bausme.
- 14 Bendrovės ieškovės buveinė yra Niamco apskrities Pipirigo savivaldybėje.
- 15 Byloje pareiškėja pateikė 3 važtaraščius (susijusius su vežtais medienos krovinių): pagal pirmąjį kroviny 2020 m. rugpjūčio 17 d. turėjo būti pristatytas į Tirgu Niamcą (esantį maždaug už 30 km nuo jos buveinės), pagal antrąjį kroviny 2020 m. gegužės 25 d. vežtas iš Niamco apskrities Pipirigo savivaldybės į Sučavos apskrities Redeucio miestą (esantį už maždaug 120 km važiuojant keliu), pagal trečiąjį 2020 m. rugsėjo 2 d. kroviny vežtas iš Hargitos apskrities Sindominiko savivaldybės į Sučavos apskrities Bogdineščio savivaldybę (esančią maždaug už 180 km važiuojant keliu).

Taikomos nacionalinės teisės nuostatos. Svarbi nacionalinė jurisprudencija

O. G. nr. 37/2007 privind stabilirea cadrului de aplicare a regulilor privind perioadele de conducere, pauzele și perioadele de odihnă ale conducătorilor auto și utilizarea aparatelor de înregistrare a activității acestora (Vyriausybės nutarimas Nr. 37/2007 dėl vairuotojų vairavimo trukmės, pertraukų ir poilsio laikotarpių bei jų veiklos įrašymo įrangos naudojimo taisyklių nustatymo):

„1 straipsnis

1. Šiuo nutarimu nustatomas teisinis pagrindas taikyti vairavimo trukmės, pertraukų ir poilsio laikotarpių taisykles vairuotojams, vykdančioms vežimą keliais, kuriam taikomas 2006 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 561/2006 dėl tam tikrų su kelių transportu susijusių socialinių teisės aktų suderinimo ir iš dalies keičiantis Tarybos reglamentus (EEB) Nr. 3821/85 ir (EB) Nr. 2135/98 bei panaikinant Reglamentą (EEB) Nr. 3820/85, toliau vadinamas Reglamentu (EB) Nr. 561/2006, arba vežimą keliais, dėl kurio sudarytas Europos šalių susitarimas dėl kelių transporto priemonių ekipažų, važinėjančių tarptautiniais maršrutais, darbo (AETR), toliau vadinamas AETR susitarimu.

2. Šiuo nutarimu nustatomas teisinis pagrindas taikyti vairuotojų vairavimo trukmės, pertraukų ir poilsio laikotarpių įrašymo įrangos, toliau vadinamos tachografais arba skaitmeniniais tachografais, naudojimo taisykles, apibrėžtas 1985 m. gruodžio 20 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 3821/85 dėl kelių transporto priemonėse naudojamų tachografų I priede ir IB priede su vėlesniais pakeitimais ir papildymais.

3. Šiuo nutarimu nustatomas teisinis pagrindas taikyti nuostatas, išdėstytas 2014 m. vasario 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 165/2014 dėl kelių transporto priemonėse naudojamų tachografų, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 3821/85 (**orig. p. 4**) dėl kelių transporto priemonėse naudojamų tachografų ir iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 561/2006 dėl tam tikrų su kelių transportu susijusių socialinių teisės aktų suderinimo, toliau vadinamame Reglamentu (ES) Nr. 165/2014.

<...>

2 straipsnis

Transporto operacijoms, į kurias daroma nuoroda Reglamento (EB) Nr. 561/2006 13 straipsnio 1 dalies a–d, f–h ir i–p punktuose, Rumunijos teritorijoje šio reglamento nuostatos netaikomos.

Motyvai, dėl kurių teismas teikia prašymą priimti prejudicinį sprendimą

- 16 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas nusprendė kreiptis į Teisingumo Teismą dėl pirmojo pateikto klausimo, nes sąvoka „spindulys“ gali reikšti atstumą, kuriuo veikia vykdoma aplink centrą, iš kurio išvykstama. Tokiu atveju atstumas, kuriuo vežama, gali neviršyti 100 km spindulio nuo ūkio subjekto buvimo vietos, tačiau transporto priemonė visgi gali nuvažiuoti daugiau kaip 100 km, jeigu kelio atkarpa nesudaro tiesios linijos. Bet jei aiškinant būtų vadovaujamas Reglamentu Nr. 561/2006, sąvoka „spindulys“ turi reikšti transporto priemonės nuvažiuojamą faktinį atstumą (keliu), nes reglamentu

siekiami pagerinti socialines sąlygas darbuotojams, kuriems jis taikomas, ir apskritai padidinti kelių eismo saugumą. Šie tikslai negali būti pasiekti, jeigu sąvoka „spindulys“, kaip ji suprantama pagal 13 straipsnio 1 dalies b punktą, būtų susijusi su vežimu 100 km spinduliu, kai apskritimo centru laikoma ūkio subjekto buvimo vieta, nes praktiškai, neperžengiant šio apskritimo ribos, vežimo keliu atstumas gali būti daug didesnis: tai priklauso nuo trasos, kuria judama.

- 17 Painiavą šiose taisyklėse didina kitos nuorodos į reglamente nustatytą atstumą:
- preambulės 24 konstatuojamojoje dalyje nurodomas **ne ilgesnis kaip 50 km maršrutas**; tokiu atveju ES teisės aktų leidėjo ketinimas yra aiškus, nes turimas omenyje atstumas važiuojant keliu;
 - 3 straipsnio a punkte kalbama apie transporto priemones, vežančias keleivius reguliariais reisais, **neviršijančiais 50 kilometrų**;
 - 3 straipsnio f punkte kalbama apie specializuotas avarines transporto priemones, dirbančias **100 km spinduliu nuo nuolatinės jų laikymo vietos**;
 - 5 straipsnio 2 dalies a punkte nurodyta: vežimas <...> vykdomas vienoje valstybėje narėje 50 km spinduliu nuo nuolatinės transporto priemonės laikymo vietos, įskaitant ir vietines administracines teritorijas, kurių centrai yra tame spindulyje;
 - 16 straipsnio 1 dalies b punkte minimos reguliariais tarptautiniais reisais teikiamos keleivių vežimo paslaugos, kurių galiniai maršruto sustojimai yra ne toliau kaip už 50 km tiesia kryptimi nuo dvi valstybes nares skiriančios sienos, o maršrutas neviršija 100 km.
- 18 Taigi preambulės 24 konstatuojamosios dalies ir 3 straipsnio a punkto <...> formuluotėse teisės aktų leidėjas pateikia aiškias nuorodas į maršrutą (t. y. transporto priemonės faktiškai keliu nuvažiuojamą atstumą), o 16 straipsnio 1 dalies b punkte <...> kalbama, kad abi galinės maršruto stotelės turi būti ne toliau kaip už 50 km tiesia kryptimi, o maršrutas negali būti ilgesnis kaip 100 km. Tačiau kitais atvejais teisės aktų leidėjas sąvoką „spindulys“ apibrėžia taip, kad ją aiškinant siaurai ir pažodžiui, nepaisant vairuotojo nuvažiuojamo atstumo ir vežimui skiriamo laiko, reglamento nuostatos netaikytinos, o tai, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo požiūriu, neatitinka tikslo, kurio siekiama nustatant taisykles.
- 19 Šalių ginčas priklauso nuo šios teisės problemos sprendimo, nes gali būti, kad pareiškėjos vykdyto vežimo atvejais, kurie nurodyti pateiktuose dokumentuose (**orig. p. 5**), 100 km spindulio apskritimo, kurio centru laikoma pareiškėjos buveinės vieta, riba neperžengta, tačiau faktiškai transporto priemonės nuvažiuotas atstumas kai kuriais iš jų galėjo viršyti 100 km.
- 20 Antrasis klausimas grindžiamas tuo, kad Reglamente Nr. 561/2006 yra nuostatų, kuriose kalbama ne tik apie kasdienio poilsio laikotarpį, bet ir apie kassavaitinio

poilsio laikotarpį. Turint omenyje tai, kad pagal nacionalinės teisės nuostatą Reglamento Nr. 561/2006 13 straipsnio 1 dalies b punkte numatytu atveju šis reglamentas netaikomas, taip pat tai, kad vykdomos šioje nuostatoje numatytos transporto operacijos, kai vienu operacijų maršruto ilgis neviršija 100 km nuo ūkio subjekto buvimo vietos, o kitų operacijų maršrutas yra ilgesnis, kyla klausimas, ar šis reglamentas gali būti taikomas tikrai pastarosioms. Kalbant konkrečiai, nėra neįmanoma vertinant kasdienio poilsio laikotarpį taikyti reglamentą tikrai tomis dienomis, kai vykdomos tokios rūšies transporto operacijos, tačiau dėl tokio suskaidyto taikymo nebebūtų įmanoma patikrinti kassavaitinio poilsio laiko. Taigi Reglamento Nr. 561/2006 13 straipsnio 1 dalies b punkte numatyta išimtis veikia turėtų būti aiškinama arba taip, kad įmonei, kuri paprastai vykdo transporto veiklą neviršydama 100 km spindulio, šis reglamentas netaikomas net ir tais atvejais, kai vykdamas vežimą šis spindulys viršijamas, arba taip, kad šį spindulį viršijus vos kelių transporto operacijų metu reglamentas automatiškai įsigalioja visoms įmonės vykdomoms transporto operacijoms.

- 21 Nors nagrinėjamoje byloje nurodyti pažeidimai susiję su kasdienės vairavimo trukmės ir kasdienio poilsio laikotarpio nepaisymu, atsakymas į pateiktą klausimą turi įtakos nacionalinio teismo nagrinėjamos bylos baigčiai, nes jeigu būtų nuspręsta, kad reglamentas visiškai netaikomas visoms transporto operacijoms, net jei kai kurių maršrutų ilgis viršija 100 kilometrų spindulį, turėtų būti pripažinta, jog nėra pareiškėjos kaltės.